

Vantaan kaupungin mikroliikennelupaan liitettävät lupaehdot

**Vantaa
Vanda**

Sisällysluettelo

Määritelmät	2
1. Ajonopeudet	3
1.1. Yleiset ajonopeudet.....	3
1.2. Alhaisen ajonopeuden alueet	3
2. Pysäköinti	3
2.1. Merkityt pysäköintipaikat	3
2.2. Rajoitusalueet ja pysäköinti rajoitusalueilla	4
2.3. Pysäköinti rajoitusalueiden ulkopuolella	4
3. Käyttöalueet.....	5
4. Tilapäiset muutokset kohtien 1–3 ehtoihin	5
5. Ajoneuvojen määrä	5
6. Käyttöajat.....	6
6.1. Käyttökieltoajat.....	6
6.2. Operointikausi	6
7. Sovelluksen ominaisuudet	7
8. Käyttöä koskevat anonymisoidut tiedot ja rajapinnat	9
9. Paikkatiedon toimittaminen palveluntarjoajalle	9

Määritelmät

Näissä liikenteen palveluista annetun lain 18 e §:n mukaisissa mikroliikennelupaan liitettävissä lupaehdoissa tarkoitetaan:

- 1) ajoneuvolla** yhteiskäyttöisiä mikroliikenneluvanvaraisia kevyitä sähköajoneuvoja, yhteiskäyttöisiä moottorilla varustettuja polkupyöriä ja yhteiskäyttöisiä polkupyöriä (ml. sähköavusteiset polkupyörät);
- 2) kaupungilla** Vantaan kaupunkia;
- 3) kevyellä sähköajoneuvolla** ajoneuvolain 29 §:n mukaista mikroliikenneluvanvaraista ajoneuvoa;
- 4) käyttäjällä** palveluntarjoajan asiakasta, joka käyttää ajoneuvoa;
- 5) lupakaudella** palveluntarjoajalle myönnetyn mikroliikenneluvan voimassaoloaikaa;
- 6) moottorilla varustetulla polkupyörällä** L1e-A-alaluokan mukaista mikroliikenneluvanvaraista ajoneuvoa;
- 7) operointikaudella** aikaa, jolloin palveluntarjoaja on lupaehtojen mukaisesti oikeutettu tarjoamaan mikroliikennepalveluaan kaupungin alueella;
- 8) palveluntarjoajalla** toimijaa, joka tarjoaa mikroliikenneluvanvaraisia yhteiskäyttöisiä ajoneuvoja ammattimaisesti vuokralle kaupungin hallinnoimalla alueella;
- 9) polkupyörällä** ajoneuvolain 28 §:n 1 momentin mukaista mikroliikenneluvanvaraista ajoneuvoja;
- 10) sovelluksella** mobiilisovellusta, jonka kautta palveluntarjoaja tarjoaa mikroliikennepalvelua palvelun käyttäjille.

1. Ajonopeudet

Ajonopeuksia koskevat rajoitukset eivät koske polkupyöriä.

1.1. Yleiset ajonopeudet

Ajoneuvojen korkein sallittu ajonopeus kaupungin hallinnoimilla kaduilla ja yleisillä alueilla on 20 km/h.

Yöaikaan arkipäivisin (maanantai–perjantai) klo 00–05 suurin sallittu ajonopeus kaupungin hallinnoimilla kaduilla ja yleisillä alueilla on 15 km/h.

1.2. Alhaisen ajonopeuden alueet

Alhaisen ajonopeuden alueilla suurin sallittu ajonopeus on 10 km/h kaikkina viikonpäivinä ja vuorokauden aikoina, jolloin ajoneuvot ovat käytössä.

2. Pysäköinti

Ajoneuvot tulee aina pysäköidä pystyasentoon seisonatuen varaan.

Pysäköintiä koskevat ehdot koskevat myös tilanteita, joissa palveluntarjoaja itse tuo ajoneuvojaan yleisille alueille käyttäjien saataville.

2.1. Merkityt pysäköintipaikat

Palveluntarjoajan on merkittävä kaupungin osoittamien pysäköintipaikkojen sijainnit sovellukseensa ja ohjeistettava käyttäjiä pysäköimään ensisijaisesti näille pysäköintipaikoille.

Kaupunki voi merkitä pysäköintipaikkoja maastoon liikenteenohjauslaitteilla eli tiemerkinnoin tai liikennemerkeillä, sähköpotkulautojen pysäköintitelineillä, pyörätelineillä tai vain virtuaalisella rajauksella ilman tielle sijoittuvaa visuaalista merkintää.

Palveluntarjoaja ei saa käyttää pysäköintipaikkoja muuhun tarkoitukseen kuin ajoneuvojen pysäköintiin, joten esimerkiksi rikkinäisten ajoneuvojen varastointi on pysäköintipaikoilla kielletty.

2.2. Rajoitusalueet ja pysäköinti rajoitusalueilla

Kaupungin alueelle määritellään pysäköinnin rajoitusalueita, joita ovat pakotetun pysäköinnin alueet ja pysäköintikieltoalueet. Pakotetun pysäköinnin alueilla pysäköinti on kielletty muualla kuin kaupungin osoittamilla pysäköintipaikoilla.

Pysäköintikieltoalueilla pysäköinti on kokonaan kielletty.

Pakotetun pysäköinnin alueita tai pysäköintikieltoalueita ei merkitä erikseen maastoon liikenteenohjauslaitteilla, vaan pysäköinnin ohjaus tapahtuu palveluntarjoajan sovelluksen kautta.

Selvyyden vuoksi todetaan, että palveluntarjoaja voi lisätä sovellukseensa myös itse määrittämiään pysäköinnin rajoitusalueita.

2.3. Pysäköinti rajoitusalueiden ulkopuolella

Rajoitusalueiden ulkopuolella ajoneuvo tulee pysäköidä tieliikennelain ja maastoliikennelain mukaisesti. Lupaehdot sisältävät tieliikennelain ja maastoliikennelain säännöksiä tarkentavia ehtoja ajoneuvojen pysäköintitapaa koskien.

Ajoneuvo tulee pysäköidä niin, ettei siitä aiheudu haittaa muulle liikenteelle. Ajoneuvo tulee ensisijaisesti pysäköidä merkityille pysäköintipaikoille. Jos merkittyjä pysäköintipaikkoja ei ole lähistöllä saatavilla, ajoneuvon saa huomattavaa varovaisuutta noudattaen pysäköidä tieliikennelain ja maastoliikennelain mukaisesti myös jalkakäytävän, pyörätien, yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän, kävelykadun, pihakadun, ulkoilureitin tai puistoraitin reunaan ja tien suuntaisesti. Ajoneuvo tulee tällöin pysäköidä niin, että ohittavalle liikenteelle jää jalkakäytävällä vähintään 1,8 m leveä tila ja pyörätiellä, yhdistetyllä pyörätiellä ja jalkakäytävällä, kävelykadulla, pihakadulla, ulkoilureitillä tai puistoraitille vähintään 2,5 m leveä tila.

Ajoneuvoa ei saa pysäköidä joukkoliikennevälineiden pysäkki-, odotus- tai laiturialueille. Pysäkeille vieville väylille on kaikkiin kulkusuuntiin jätettävä vähintään 1,8 metrin levyinen vapaa tila.

Ajoneuvoa ei saa pysäköidä suojateille tai risteysalueille.

Ajoneuvoa ei saa pysäköidä esimerkiksi portaiden, luiskien, hissien eikä rakennuksen ovien eteen niin, että se missään muodossa haittaa kulkua tai esteettömyyttä.

Ajoneuvoa ei saa pysäköidä pyörätelineiden eteen siten, että se haittaa pyörätelineiden käyttöä.

3. Käyttöalueet

Lähtökohtaisesti palveluntarjoaja saa vapaasti määritellä käyttöalueensa kaupungin sisällä. Kaupunki kuitenkin rajoittaa ajoneuvojen käyttöä käyttökieltoalueilla, joiksi on määritetty mikroliikenteelle sopimattomia alueita. Käyttökieltoalueella ajoneuvojen käyttäminen ja pysäköinti on kielletty.

4. Tilapäiset muutokset kohtien 1–3 ehtoihin

Palveluntarjoajalla tulee olla valmius muuttaa lupaehdoissa edellytetyjä ajonopeutta, pysäköintiä ja käyttöalueita koskevia rajoituksia tilapäisesti, mikäli se on hiekanpoiston, työmaan (esimerkiksi kadunrakennustyön) tai tapahtuman takia välttämätöntä liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden tai katujen tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanpidon kannalta.

Järjestelyistä voi syntyä palveluntarjoajalle myös tarve tehdä muitakin toimenpiteitä, kuten siirtää ajoneuvoja pysäköintipaikan poistumisen vuoksi. Pysäköintipaikkojen maalaus maastoon lupakauden aikana voi myös aiheuttaa tarvetta asettaa pysäköintialueita tilapäisesti pois käytöstä.

Kaupunki pyrkii ilmoittamaan palveluntarjoajalle muutostarpeesta 7 vuorokautta ennen tilapäisten rajoitusten alkamisajankohtaa tai välittömästi saatuaan tiedon tilapäisten rajoitusten tarpeesta. Tilapäisten rajoitusten loppumisen jälkeen palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että lupaehtojen mukaiset rajoitukset palautetaan käyttöön.

5. Ajoneuvojen määrä

Kaupunki ei toistaiseksi rajoita ajoneuvojen määrää.

6. Käyttöajat

6.1. Käyttökieltoajat

Käyttökieltoaikoja koskevat rajoitukset eivät koske polkupyöriä.

Ajoneuvojen tulee olla palveluntarjoajan toimesta kytkettynä pois käytöstä seuraavina ajankohtina:

- perjantain ja lauantain välisinä öinä klo 00.00–05.00
- lauantain ja sunnuntain välisinä öinä klo 00.00–05.00
- vappuaaton ja vappupäivän välisenä yönä (30.4.–1.5.) klo 00.00–05.00

Palveluntarjoajan tulee varmistaa sovelluksensa kautta ja tarpeen mukaan myös muilla tavoin, että käyttäjän ei ole mahdollista ottaa käyttöön palveluntarjoajan ajoneuvoja tässä kohdassa mainittuina ajankohtina.

6.2. Operointikausi

Ajoneuvojen sallittu operointikausi on lähtökohtaisesti 1.4.–30.11.

Operointikauden kestoa voidaan kaupungin ilmoituksella pidentää, mikäli operoinnin rajoittaminen ei sääolosuhteiden takia ole liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden tai katujen kunnossa- tai puhtaanapidon kannalta välttämätöntä. Vastaavasti operointikauden kestoa voidaan kaupungin ilmoituksella lyhentää, mikäli sääolosuhteiden takia operoinnin rajoittaminen on liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden tai katujen kunnossa- tai puhtaanapidon kannalta välttämätöntä. Kaupunki seuraa sääennustetta ja ilmoittaa palveluntarjoajalle operointikauden muutoksista.

Operointikauden alussa kaupunki ilmoittaa palveluntarjoajalle vähintään viisi (5) päivää ennen operointikauden lähtökohtaista alkupäivää, jos operointikauden aloitusta viivästetään. Tämän jälkeen operointikausi alkaa kaupungin ilmoittamana päivänä. Jos operointikauden aloitusta aikaistetaan, kaupunki ilmoittaa tästä palveluntarjoajalle vähintään viisi (5) päivää ennen operointikauden uutta alkupäivää.

Operointikauden lopussa kaupunki ilmoittaa palveluntarjoajalle vähintään viisi (5) päivää ennen operointikauden lähtökohtaista loppupäivää, jos operointikautta jatketaan lähtökohtaisen päivämäärän yli. Tämän jälkeen kaupunki ilmoittaa palveluntarjoajalle operointikauden päättymisestä vähintään viisi (5) päivää etukäteen. Jos operointikauden päättymistä aikaistetaan, kaupunki ilmoittaa tästä palveluntarjoajalle vähintään viisi (5) päivää ennen operointikauden päättymispäivää.

Viiden (5) päivän aika lasketaan kaikissa edellä mainituissa tapauksissa alkavan siitä, kun kaupunki lähettää ilmoituksen palveluntarjoajalle.

Operointikauden päätyttyä ajoneuvojen on oltava poistettu kaupungin hallinnoimilta alueilta. Jos ajoneuvoja ei ole viety pois operointikauden päätyttyä, kunta tai kunnallinen pysäköinninvalvoja saa suorittaa ajoneuvojen varastosiirron välittömästi. Siirrosta peritään taksan mukainen maksu.

Jos kaupunki ei ilmoita palveluntarjoajalle operointikauden pituudesta, noudatetaan lähtökohtaista operointikautta 1.4.–30.11.

Kaupunki voi lyhytaikaisesti sääolosuhteisiin perustuen ilmoittaa myös operointikauden aikana, että ajoneuvot tulee asettaa väliaikaisesti pois käytöstä, jos se on liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden tai katujen tai muiden yleisten alueiden puhtaana- ja kunnossapidon kannalta välttämätöntä. Palveluntarjoajan on tällöin kytkettävä ajoneuvonsa pois käytöstä yhden (1) päivän kuluessa siitä, kun kaupunki on lähettänyt ilmoituksen palveluntarjoajalle.

Operointikauden ulkopuolella ajoneuvot eivät saa olla käytössä eikä niitä saa säilyttää kaupungin kaduilla tai muilla yleisillä alueilla.

Selvyyden vuoksi todetaan, että palveluntarjoaja voi poistaa ajoneuvonsa kaupungin alueelta tai kytkeä ne pois käytöstä myös ennen kuin operointikausi päättyy sekä omatoimisesti kytkeä ajoneuvot väliaikaisesti pois käytöstä sääolosuhteiden vuoksi.

7. Sovelluksen ominaisuudet

Palveluntarjoajan tulee toteuttaa sovellukseensa geoaidat, joilla toteutetaan lupaehtojen mukaiset pysäköintiä, ajonopeuksia ja käyttöalueita koskevat aluerajoitukset. Sovelluksessa näkyvät aluerajoitukset ja pysäköintipaikkojen sijainnit

eivät saa poiketa kaupungin toimittamasta paikkatietomateriaalista. Selvyyden vuoksi todetaan, että palveluntarjoaja saa asettaa sovellukseensa kaupungin rajoitusten lisäksi myös itse määrittelemiään pysäköintikielto- ja käyttökieltoalueita sekä alhaisen ajonopeuden alueita. Palveluntarjoaja saa asettaa sovellukseensa myös itse määrittelemiään pysäköintipaikkoja, jos ne sijaitsevat kaupungin määrittelemien pakotetun pysäköinnin alueiden ja pysäköintikieltoalueiden ulkopuolella.

Palveluntarjoajalla tulee olla tekninen valmius vastaanottaa tieto ajoneuvoista, jotka on pysäköity pakotetun pysäköinnin alueille, pysäköintikielto- tai ajokieltoalueiden sisälle lupaehtojen vastaisesti.

Kaikkien sovelluksessa toteutettavien alueellisten ja ajallisten ajonopeuksia, pysäköintiä, käyttöaikoja ja -alueita koskevien rajoitusten tulee olla pakottavia eikä vain ohjeellisia. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi pysäköintikieltoalueen sisällä käyttäjä ei voi päättää matkaansa eikä käyttäjä pysty ajamaan ajoneuvolla korkeampaa nopeutta kuin mitä lupaehtoisissa sallitaan.

Palveluntarjoajan tulee sovelluksessaan ohjeistaa käyttäjiä ajoneuvon turvallisesta käytöstä, kaupungin lupaehtoisista sekä niistä tieliikennelain säännöksistä, jotka ohjaavat käyttäjää lainmukaisiin ja turvallisiiin ajo- ja pysäköintitapoihin. Käyttäjää tulee ohjeistaa vähintään silloin, kun tämä liittyy palveluun ensimmäistä kertaa ja aina uuden operointikauden alkaessa.

Palveluntarjoajan tulee tarjota sovelluksessaan seuraava linkki Liikenneturvan ajoneuvon liikennesääntöjä koskeville nettisivuille:

<https://www.liikenneturva.fi/kampanjat/sahkopotkulauta/#4b2e3953>

Palveluntarjoajan tulee suositella palvelunkäyttäjälle suojakypärän käyttöä.

Sovelluksessa tulee olla palveluntarjoajan käyttämän liikennevakuutusyhtiön tiedot ja ohjeet korvaushakemuksen tekemiseen, jotta tieto on onnettomuustilanteessa helposti saatavilla myös ulkopuolisille.

Sovelluksessa on oltava ominaisuus, joka velvoittaa palvelun käyttäjää ottamaan valokuvan pysäköidystä ajoneuvosta matkan päätteeksi. Sovellus ei saa sallia matkan päättämistä ilman valokuvan ottamista. Palveluntarjoajalla on velvollisuus varmistaa

matkan päätteeksi otettavan valokuvan kautta tai muulla keinolla, että matka päätetään lupaehtojen mukaisesti.

8. Käyttöä koskevat anonymisoidut tiedot ja rajapinnat

Palveluntarjoajalla tulee olla MDS-standardia

(<https://github.com/openmobilityfoundation/mobility-data-specification/tree/main#about>)

tukeva rajapintaratkaisu, josta jaetaan kaupungille ajoneuvojen käyttöä koskevat tallennetut tiedot. Käyttötietoja voivat olla esimerkiksi:

- Toteutuneiden matkojen alku- ja lopetuspaikka; matkan pituus
- Toteutuneiden matkojen alku- ja lopetusaika; matkaan käytetty aika
- Ajoneuvon status viimeisimmän käyttötavan mukaan (esim. käyttäjän pysäköimä, palveluntarjoajan pysäköimä)
- Ajoneuvojen sijainti ja status (käytössä / pysäköity) kyselyhetkellä
- Tehtyjen matkojen määrä erikseen määritetyllä ajanjaksolla
- Käyttäjien määrä erikseen määritetyllä ajanjaksolla

Jakelutietokannan tiedot tulee olla saatavilla rajapinnasta kaupungille vapaasti ja ilman käyttömaksua. Rajapinnan tulee olla dokumentoitu, ja rajapinnan kuvaus tulee sisällyttää luvan hakemisen yhteydessä toimitettavaan selvitykseen lupaehtojen täyttämistä. Kaupunki käyttää rajapinnan tietoja liikenteen seurantaan ja tarvittaessa lupaehtojen valvontaan. Tarvittaessa datan jakamisesta voidaan laatia kaupungin ja palveluntarjoajan välinen sopimus.

Mikäli kaupungilla on vaihtoehtoisesti käytössä kolmannen osapuolen tarjoama data-alusta, palveluntarjoajan tulee kaupungin pyytäessä mahdollistaa yllä kuvattujen käyttötietojen siirtäminen alustan kautta kaupungin käyttöön.

9. Paikkatiedon toimittaminen palveluntarjoajalle

Kaupungin määrittämät alueelliset pysäköintiä, ajonopeuksia ja ajokieltoalueita koskevat rajoitukset sekä pysäköintipaikat jaetaan palveluntarjoajille kaupungin oman rajapinnan kautta.

Alueellisiin rajoituksiin voi lupakauden aikana tulla pieniä muutoksia. Aluerajoitusten koko tai muoto voi muuttua, ne voivat siirtyä, tai niiden määrä voi kasvaa tai vähentyä. Palveluntarjoajan on tehtävä tarvittavat muutokset sovellukseensa viiden (5) päivän kuluessa siitä, kun kaupunki on tehnyt muutokset rajapinnassaan. Muiden rajoitusten muutoksista kaupunki ilmoittaa palveluntarjoajalle kirjallisesti, jolloin sovelletaan samaa aikatauluvaatimusta.